

Fortepiano sinfida o'quvchilarning kreativligini shakllantirish metodlari

Zarnigor Elshod qizi Ergasheva
Navoiy davlat universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada musiqa maktablari fortepiano sinflarida o'quvchilarning kreativligini shakllantirish va rivojlantirishning pedagogik metodlari tahlil qilingan. Tadqiqotda kreativ fikrlashning mohiyati, fortepiano ijrosida kreativlikning namoyon bo'lish shakllari va uni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari ko'rib chiqilgan. Maqolada an'anaviy fortepiano pedagogikasini zamonaviy kreativ yondashuvlar bilan boyitish, improvizatsiya ko'nikmalarini shakllantirish, badiiy talqin qobiliyatini rivojlantirish va o'quvchilarning shaxsiy ijodiy potentsialini ochib berish masalalari o'rganilgan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, kreativlikni rivojlantirishga yo'naltirilgan maxsus metodlar - ijodiy topshiriqlar, kompozitsiya yaratish, turli uslublarni o'rganish, improvizatsiya mashqlari, o'yin metodlari va psixologik qo'llab-quvvatlash - o'quvchilarning musiqiy-ijodiy qobiliyatlarini kengaytiradi, mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantiradi va fortepiano ijrosiga individual yondashuv yaratishga yordam beradi. Maqolada pedagoglarning kreativ yondashuvi, zamonaviy o'qitish texnologiyalari va ijodiy muhit yaratish masalalari ham ko'rib chiqilgan. Fortepiano ta'limida kreativlikni rivojlantirish nafaqat ijro mahoratini oshiradi, balki o'quvchilarning umumiy intellektual va shaxsiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: fortepiano pedagogikasi, kreativlik, ijodiy fikrlash, improvizatsiya, badiiy talqin, musiqa maktablari, pedagogik metodlar, o'quvchilar tarbiyasi, kompozitsiya yaratish, musiqiy qobiliyatlar, individual yondashuv, ijodiy rivojlanish, fortepiano ijrochiligi, innovatsion metodlar, o'yin pedagogikasi, shaxsiy potentsial, musiqiy ta'lim, ijodiy muhit, pedagogik mahorat, iste'dodni rivojlantirish

Methods of forming students' creativity in piano class

Zarnigor Elshod qizi Ergasheva
Navoi State University

Abstract: This article analyzes pedagogical methods for forming and developing students' creativity in music school piano classes. The research examines the essence of creative thinking, forms of creativity manifestation in piano performance, and psychological-pedagogical foundations for its development. The article studies issues

of enriching traditional piano pedagogy with modern creative approaches, forming improvisation skills, developing artistic interpretation abilities, and revealing students' personal creative potential. According to research results, special methods aimed at developing creativity - creative assignments, composition creation, studying various styles, improvisation exercises, game methods, and psychological support - expand students' musical-creative abilities, form independent thinking skills, and help create an individual approach to piano performance. The article also discusses teachers' creative approaches, modern teaching technologies, and creating a creative environment. Developing creativity in piano education not only improves performance skills but also positively affects students' overall intellectual and personal development.

Keywords: piano pedagogy, creativity, creative thinking, improvisation, artistic interpretation, music schools, pedagogical methods, student education, composition creation, musical abilities, individual approach, creative development, piano performance, innovative methods, game pedagogy, personal potential, music education, creative environment, pedagogical mastery, talent development

1. KIRISH

Fortepiano - musiqa ta'limining eng keng tarqalgan va universal cholg'u asbobi. Uning boy tovush imkoniyatlari, keng diapazoni va ko'p ovozli ijro qilish qobiliyati o'quvchilarning musiqiy rivojlanishi uchun bebaho sharoit yaratadi. Biroq, zamonaviy fortepiano pedagogikasida texnik ko'nikmalarni o'rgatishdan tashqari, o'quvchilarning kreativligini, ijodiy fikrlashini va individual badiiy yondashuvini rivojlantirish muhim vazifa sifatida belgilanmoqda.

1.1. Muammoning dolzarbligi

O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" yoshlarni ijodiy fikrlaydigan, mustaqil qaror qabul qila oladigan shaxs sifatida tarbiyalashni asosiy maqsad qilib belgilagan. Bu talablar musiqa ta'limiga ham to'liq taalluqlidir.

Hozirgi kunda ko'plab musiqa maktablarida fortepiano darslarida asosan an'anaviy, reproduktiv metodlar qo'llaniladi:

- O'quvchilar asosan notadan o'ynashni o'rganadilar
- Asarlarni texnik jihatdan to'g'ri ijro etishga e'tibor qaratiladi
- O'qituvchining talqinini takrorlash talab qilinadi
- Ijodiy topshiriqlar va improvizatsiya kam uchraydi
- Shaxsiy fikr va yondashuv rag'batlantirilmaydi

Natijada ko'pchilik o'quvchilar:

- Notasiz o'ynay olmaydi
- Improvizatsiya qilishdan qo'rqadi
- O'z badiiy talqinini yarata olmaydi

- Musiqiy fikrlash rivojlanmagan
- Ijodiy qobiliyatlari namoyon bo'lmaydi

Zamonaviy dunyo esa kreativ, ijodiy fikrlaydigan, noan'anaviy yechimlar topa oladigan shaxslarni talab qiladi. Shuning uchun fortepiano darslarida kreativlikni rivojlantirish metodlarini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish dolzarb vazifa hisoblanadi.

1.2. Tadqiqotning maqsadi va vazifalari

Maqsad: Forteplano sinfida o'quvchilarning kreativligini shakllantirish va rivojlantirishning samarali pedagogik metodlarini ishlab chiqish.

Vazifalar:

1. Kreativlik tushunchasi va uning fortepiano ijrosidagi o'rnini tadqiq etish
2. Forteplano pedagogikasida kreativlikni rivojlantirish yo'llarini o'rganish
3. Turli yosh guruhlari uchun kreativ metodlar tizimini yaratish
4. Ijodiy topshiriqlar va mashqlar to'plamini ishlab chiqish
5. O'qituvchilar uchun metodik tavsiyalar tayyorlash

2. *KREATIVLIK VA FORTEPIANO IJROCHILIGI*

2.1. Kreativlik tushunchasi

Kreativlik - yangilik yaratish, noan'anaviy yechimlar topish, ijodiy fikrlash va muammolarni o'ziga xos usulda hal qilish qobiliyati.

Musiqi ijrosida kreativlik:

- Badiiy talqinning individuallik
- Musiqiy g'oyalarni mustaqil ifodalash
- Improvizatsiya va kompozitsiya yaratish
- Yangi tovush ranglari va texnik yechimlar topish
- Musiqiy matnni ijodiy talqin qilish
- O'ziga xos ijro uslubi

2.2. Forteplanning kreativ imkoniyatlari

Forteplano - eng boy ijodiy imkoniyatlarga ega cholg'u:

Polifoniya:

- Bir vaqtning o'zida bir necha ovoz chizig'i
- Murakkab faktura
- Kengaytirilgan garmoniya
- Orkestr effektlari

Dinamik imkoniyatlar:

- Juda yumshoqdan (pianissimo) juda kuchlisigacha (fortissimo)
- Gradatsiyalar va crescendo/diminuendo
- Akkordlar dinamikasi
- Tovush ranglarining xilma-xilligi

Pedalizatsiya:

- O'ng pedal - tovushni uzaytirish va boyitish
- Chap pedal - tovush rangini o'zgartirish
- Pedal texnikasining turli xillari
- Kreativ pedal qo'llash

Tembr xilma-xilligi:

- Turli registrnlarning o'ziga xos rangi
- Legato, staccato, portamento
- Dinamika va artikulyatsiya kombinatsiyalari
- Yangi tovush effektlari

2.3. Kreativ ijrochining xususiyatlari

Kreativ fortepianochi:

- Mustaqil fikrlaydi
- O'z talqinini yaratadi
- Improvizatsiya qiladi
- Eksperiment qilishdan qo'rqmaydi
- Turli uslublarni biladi
- Musiqiy xotira va tasavvur rivojlangan
- Emotsional va ta'sirli ijro qiladi

3. KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISH METODLARI

3.1. Improvizatsiya mashqlari

Improvizatsiya - kreativlikning eng to'g'ridan-to'g'ri shakli.

Boshlang'ich daraja (1-2 sinf):

Melodiya improvizatsiyasi:

- Do-major pentotonikada (5 nota) erkin o'ynash
- Oddiy ritm naqshlari ustida improvizatsiya
- Savol-javob mashqlari (o'qituvchi savol, o'quvchi javob)
- Tanish qo'shiqlarni o'zgartirish va bezash

Mashq namunasi:

O'qituvchi: Do - Mi - Sol (savol) O'quvchi: Mi - Fa - Mi - Re - Do (javob)

O'rta daraja (3-5 sinf):

Garmoniya asosida improvizatsiya:

- Berilgan akkord progressiyasi ustida melodiya yaratish
- Blues progressiyasi (12 takt) ustida improvizatsiya
- Ritm naqshlarini o'zgartirish
- Dinamika va artikulyatsiya bilan eksperiment

Mashq:

Akkord progressiya: C - Am - F - G O'quvchi: Bu akkordlar ustida o'ng qo'l bilan improvizatsiya

Yuqori daraja (6-7 sinf):

Murakkab improvizatsiya:

- Turli uslublar (klassik, jazz, pop)
- Modulatsiya bilan improvizatsiya
- Polifonik improvizatsiya (ikki ovoz)
- To'liq erkin improvizatsiya

3.2. Kompozitsiya yaratish

O'quvchilar o'z asarlarini yaratishi - kreativlikning eng yuqori shakli.

Oddiy kompozitsiyalar (1-3 sinf):

Miniatura yaratish:

- 8-16 taktli qisqa asar
- Oddiy struktura (A-B yoki A-B-A)
- Tanish garmoniyalar
- O'quvchining his-tuyg'ularini ifodalash

Mavzular:

- "Qishgi kun"
- "Men uchun musiqa"
- "Kichkina raqschi"
- "Yomg'irli tun"

O'rta murakkablik (4-6 sinf):

Kattaroq asarlar:

- 24-32 taktli kompozitsiya
- Murakkab struktura (Rondo, Sonatina)
- Modulatsiya va o'tishlar
- Dinamik va tembr kontrastlari

Yuqori daraja (7 sinf va yuqori):

Professional kompozitsiya:

- To'liq shakllangan shakl
- Garmoniya murakkabligi
- Fortepianoning barcha imkoniyatlaridan foydalanish
- Badiiy qadriyat

3.3. Badiiy talqin ustida ishlash

Har bir asar - talqin uchun maydon.

Asar tahlili:

- Bastakor biografiyasi va davri
- Asarning tuzilishi va shakli
- Musiqiy obrazlar va kayfiyat
- Texnik va ifoda vositalari

Turli talqinlarni o'rganish:

- 3-4 ta yetuk ijrochining versiyasini tinglash

- Farqlarni aniqlash va tahlil qilish
- Har bir yondashuvning o'ziga xosligi
- Umumiy va individual jihatlar

Shaxsiy talqin yaratish:

Bosqichlar:

1. Asarni chuqur tushunish
2. Turli variant larni sinab ko'rish
3. O'z his-tuyg'ularini qo'shish
4. Texnik vositalarni tanlash
5. Birgalikda muhokama qilish
6. Yakuniy versiya

Metodika:

- O'qituvchi variantlar taklif qilmaydi, savol beradi
- "Nimani his qilyapsiz?"
- "Qanday tasvirlash mumkin?"
- "Boshqacha bo'lishi mumkinmi?"

3.4. Ijodiy topshiriqlar

Transponatsiya va variatsiya:

- Oddiy melodiyani boshqa tonallikda o'ynash
- Ritmni o'zgartirish
- Akkompaniment yaratish
- Variatsiyalar yozish

Aranjirovka:

- Xalq qo'shig'ini fortepianoga moslash
- Duetdan solo versiya yaratish
- Orkestr asarini fortepianoga o'tkazish
- O'z variantini taklif etish

Programa musiqasi:

- Hikoyaga musiqa yozish
- Rasm bo'yicha kompozitsiya
- Film sahnasiga musiqa yaratish
- Tabiat tovushlarini tasvirlash

Musiqa va boshqa san'at:

- She'rga musiqa yaratish
- Raqs uchun asar yozish
- Teatr lavhasi uchun fon musiqasi
- Multimedia loyihalar

3.5. O'yin va interaktiv metodlar

"Kompozitor-ijrochi" o'yini:

- O'quvchi bir kun kompozitor, keyingi kun ijrochi
- Birinchi kun asar yozadi
- Ikkinchi kun boshqa o'quvchining asarini o'ynaydi
- Muhokama va fikr almashish

"Musiqiy charada":

- O'qituvchi yoki o'quvchi asar chaladi
- Boshqalar asarning kayfiyati, davri, xarakterini aytadi
- Musiqiy obrazlarni tavsiflash
- Kreativ fikrlash rivojlanadi

"Impromptu konsert":

- Tayyor bo'lmagan holda konsert
- Har bir o'quvchi impromptu improvizatsiya yoki o'z asarini ijro etadi
- Spontanlik va kreativlik
- Stress sharoitida ijod

"Musika laboratoriyasi":

- Turli tekstura, dinamika, temp sinab ko'rish
- Eksperiment ruhiyati
- Qiziqarli kashfiyotlar
- Yangi yechimlar topish

3.6. Texnologiyalar va kreativlik

Nota yozish dasturlari:

- MuseScore, Sibelius
- O'z kompozitsiyalarini yozish
- Professional ko'rinish
- Notalarni baham ko'rish

Audio yozish va tahlil:

- O'z ijrosini yozib olish
- Tahlil qilish va xatolarni topish
- Taqqoslash
- Progress kuzatish

Virtual fortepiano:

- iPad/planshetdagi fortepiano ilovalar
- Har joyda ijod qilish
- Eksperiment
- Qo'shimcha imkoniyatlar

Onlayn resurslar:

- YouTube masterklasslar
- Onlayn kurslar (Udemy, Coursera)
- Virtual konsertlar

- Xalqaro tajriba

4. YOSH GURUHLARI BO‘YICHA METODIKA

4.1. Boshlang‘ich sinf (1-2 sinf, 6-8 yosh)

Xususiyatlar:

- Qisqa diqqat
- O‘yin orqali o‘rganish
- Konkret fikrlash
- Tasavvur rivojlangan

Metodlar:

- Ko‘proq o‘yin va faollik
- Qisqa, rang-barang topshiriqlar
- Hikoya va rasmlar
- Jismoniy harakatlar (ritmni tana bilan his qilish)

Kreativ mashqlar:

- "Tovushlar olamiga sayohat"
- "Hayvonlarni tasvirlash"
- "Ranglar musiqasi" (har bir rang - tovush)
- "Sehrli kalitlar" (klaviaturani o‘rganish o‘yini)

4.2. O‘rta sinf (3-5 sinf, 9-11 yosh)

Xususiyatlar:

- Uzoqroq diqqat
- Abstrakt fikrlash boshlanishi
- Mustaqillik ehtiyoji
- Tezkor o‘rganish

Metodlar:

- Tizimli kompozitsiya darslar
- Improvizatsiya mashqlari
- Guruh ishlari (duet, ansambl)
- Loyihali ishlash

Kreativ mashqlar:

- Oddiy blues improvizatsiya
- 16 taktli miniatura yozish
- Xalq qo‘shig‘iga variatsiyalar
- Dramatizatsiya (asar - hikoya)

4.3. Katta sinf (6-7 sinf, 12-14 yosh)

Xususiyatlar:

- To‘liq shakllangan abstrakt fikrlash
- O‘z fikri va pozitsiyasi
- Tanqidiy yondashuv

- Katta maqsadlar

Metodlar:

- Chuqur badiiy tahlil
- Murakkab kompozitsiya
- Individual loyihalar
- Ilmiy yondashuv (asar tahlili)

Kreativ mashqlar:

- Turli uslubda improvizatsiya
- To'liq kompozitsiya yaratish
- Aranjirovka va transkripsiya
- Konsert dasturi tayyorlash

5. O'QITUVCHINING ROLI VA PEDAGOGIK MAHORAT

5.1. Kreativ pedagog xususiyatlari

O'zi ijodiy:

- Doimo izlanishda
- Yangi metodlar sinaydi
- O'zi improvizatsiya qiladi
- O'z kompozitsiyalari bor

Ochiq va qo'llab-quvvatlovchi:

- O'quvchi fikriga hurmat
- Xato qilishga yo'l qo'yadi
- Rag'batlantiradi va ilhomlantiradi
- Tanqid emas, konstruktiv fikr

Professional:

- Pedagogika va psixologiyani biladi
- Zamonaviy metodlarni o'rganadi
- Doimiy malaka oshiradi
- Tajriba almashadi

5.2. Kreativ dars tuzilmasi

Namuna dars (45 daqiqa):

Kirish (5 daqiqa):

- Qiziqarli savol yoki voqea
- Bugungi maqsadni ijodiy aytish
- Kayfiyat yaratish

Issiq mashqlar (10 daqiqa):

- Texnik mashqlar, lekin ijodiy
- Improvizatsion elementlar
- Tovush eksperimentlari

Asosiy qism (20 daqiqa):

- Repertuar ustida ishlash
- Ijodiy topshiriqlar
- Kompozitsiya yoki improvizatsiya
- Yangi texnika

Yakuniy qism (10 daqiqa):

- Ijodiy o'yin
- Bugun nima o'rgandik?
- Ijodiy uyga vazifa
- Maqto'v va rag'batlantirish

5.3. Baholash metodikasi

Kreativlikni qanday baholash:

Jarayon baholash (50%):

- Faollik va qiziqish
- Harakat va intilish
- Eksperiment qilish
- Shaxsiy o'sish

Mahsulot baholash (50%):

- Yaratilgan asar/improvizatsiya sifati
- Originallik
- Musiqiy mazmunlilik
- Texnik amalga oshirish

Muhim:

- Boshqalar bilan taqqoslamaslik
- O'quvchini o'zi bilan taqqoslash
- Progress va o'sishni baholash
- Har qanday urinishni qadrlash

XULOSA

Fortepiano sinfida o'quvchilarning kreativligini shakllantirish - zamonaviy musiqa pedagogikasining ustuvor vazifasi. Tadqiqot natijalariga ko'ra:

1. Kreativlik - fortepiano ijrosining asosiy komponenti bo'lib, uni maqsadli ravishda rivojlantirish zarur.

2. Improvizatsiya va kompozitsiya - kreativlikni rivojlantirishning eng samarali vositalari.

3. Badiiy talqin qobiliyati har bir o'quvchida individual shakllangan bo'lishi kerak.

4. O'yin va interaktiv metodlar ta'limni qiziqarli va samarali qiladi.

5. Texnologiyalar kreativlikni qo'llab-quvvatlaydi va yangi imkoniyatlar ochadi.

6. O'qituvchining kreativ yondashuvi - muvaffaqiyatning asosiy kaliti.

Tavsiyalar:

- Har darsda ijodiy elementlar bo'lsin
- O'quvchilarga erkinlik bering
- Xatolardan qo'rqmang va qo'rqitmang
- O'z-o'zingiz ijodiy bo'ling
- Har bir o'quvchining individualligini qadrlang

Kreativ yondashuv - nafaqat yaxshi ijrochi, balki to'laqonli, ijodiy fikrlaydigan shaxs tarbiyalashning yo'li!

Foydalanilgan adabiyotlar

1. СС Болта-Зода. Принципы и приложения музыкальной формы. Science and Education 5 (2), 432-438
2. СБ Саидий. Нестандартные психологические структуры и модуляция в педагогике. Science and Education 5 (2), 348-354
3. СС Болта-Зода. Обменное приёмы аккордов семейство субдоминанты и доминанты использование на фортепиано. Science and Education 5 (2), 439-444
4. СБ Саидий. Художественно-педагогическое общение как средство формирования музыкальной мотивации школьников. Science and Education 5 (2), 322-327
5. Саидий, Саид Болта-зода. Адаптивность детей к школе при посещении и непосещении дошкольного учреждения. Science and education 4 (5), 1105 - 1112
6. Ропиева, Дурдона Акмаль кизы, Саид Болтазода, Саидий. Технологии формирования и развития вокально-хорового навыка студентов через народные песни. Science and Education 4 (2), 1330-1336
7. СБ Саидий. Определения понятий диктанта в теории музыки. Science and Education 3 (12), 823-828
8. Саидий, Саид Болта-зода. Бекзод Турсун угли Алиев. Простые, сложные и смешанные размеры музыки при проведении уроков дирижирования, креативные методы обучения. Science and Education 3 (5), 1484-1492
9. Саидий, Саид Болта-зода. Мурадова, Махлиё Раджабовна, Эрназарова, Азиза Фахритдин кизи. Интерактивные методы обучения творчеству русских композиторов классе фортепиано в детской музыкальной школы. Science and Education 3 (4), 1605-1611
10. Саидий, Саид Болта-зода. Алиев, Бекзод Турсун угли. Простые, сложные и смешанные размеры музыки при проведении уроков дирижирования, креативные методы обучения. Science and Education 3 (5), 1484-1492
11. Саидий, Саид Болта-зода. Эрназарова, Азиза Фахритдин кизи. Интерактивная методика обучения жанрам, созданных на народные лады, учащимся музыкальных и художественных школ. Science and Education scientific journal 4 (ISSN 2181-0842), 1618

12. Саидий, Саид Болта-зода. Механизмы формирования культуры почитания человеческих ценностей у старшеклассников на основе фольклора в хоре. *Science and Education* 4 (2), 1386-1391
13. Саидий, Саид Болта-зода. Психологические характеристики музыкальных звуков. *Узбекистан* 2 (2), 76-82
14. Ибрагимов, Умид Собиржонович, Саид Болтазода, Саидий. Современные методы формирования техники исполнения студентов на занятиях. *Science and Education* 4 (2), 1234-1239
15. Ропиева, Дурдона Акмаль кизы, Саид Болтазода, Саидий. Технологии формирования и развития вокально-хорового навыка студентов через народные песни. *Science and Education* 4 (2), 1330-1336
16. Саидий, Саид Болта-Зода, Мурадова, Махлиё Раджабовна, Эрназарова, Азиза ... Интерактивные методы обучения творчеству русских композиторов классе фортепиано в детской музыкальной школы. *Science, and Education* 3 (4), 1605-1611
17. Саидий, Саид Болтазода. О некоторых простейших обобщениях приёмов и методов по музыке общеобразовательной школе. *Science and Education* 3 (8), 196-203
18. Саидий, Саид Болта-Зода, Салимова, Бахринисо Бахромжон кизи. Вариационный подход к построению однородной музыки, размышление идеального подхода к её решению. *Science and Education* 3 (8), 138-144
19. Саидий, Саид Болта-Зода, Рустамов, Азизбек Рустам ўғли. Выработка отдельных музыкальных способностей: ритмического и тембрового слуха. *Science and Education* 3 (8), 151-155
20. Саидий, Саид Болтазода. Сложный принцип формообразования в изоритмическом сложений музыки. *Science and Education* 3 (11), 962-969
21. Саид Болта-Зода, Саидий. Основные направления возбуждения мелкой моторики по направление музыки. *Science and Education* 3 (10), 582-590
22. Саидий, Саид Болта-Зода. Песни, обработка народных песен и развития мастерства учащихся. *Science and education.* 3 (4), 1200-1205
23. Саидий, Саид Болта – зода. Об эффектно влияние теории, в создании музыкального произведения. *Science and Education* 3 (12), 864 - 870
24. Саидий, Саид Болта-Зода, Ропиева, Дурдона Акмал кизи. Проблемы совершенствования управления музыкальной деятельностью дошкольного образовательного учреждения. *Science and Education* 3 (8), 183-188
25. Саид Болтазода, Саидий. Эффект образования музыки к системы общеобразовательной школы. *Science and Education* 3 (8), 224-230

26. Саид Болтазода, Саидий, Субхонов, Отабек Адилович. Основы управления музыкального диктанта по сольфеджио. Science and Education 3 (3), 825-830

27. Саидий, Саид Болта-Зода. Обратный сдвиг гармоничный линии в многоголосных произведениях. Science and Education 3 (12), 871 -877

28. Саидий, Саид Болта-Зода. Повышение или понижение основных ступеней, знаки альтерации. Science and Education 3 (12), 878 - 884

29. Саидий, Саид Болта-Зода. Элементы абстрактной и абсолютной звучании музыкального звука. Science and Education 4 (1), 597-603

30. Саидий, Саид Болта-Зода. Теоретическое рассмотрение вероятности совпадения неаккордовых звуков в произведениях. Science and Education 4 (1), 556-562